

«ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ»

Παρουσίαση

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής στα πλαίσια της ενεργειακής και περιβαλλοντικής πολιτικής που ασκεί, αλλά και γενικότερα στα πλαίσια της αναπτυξιακής και κοινωνικής πολιτικής της Κυβέρνησης, θεωρεί επιβεβλημένη τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων με ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης του κτιριακού αποθέματος της χώρας.

Στην Ελλάδα, τα κτίρια (οικιακός και τριτογενής τομέας) κατανάλωσαν το 2008 το 40% περίπου της τελικής κατανάλωσης ενέργειας, συμβάλλοντας κατά μεγάλο ποσοστό στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Για το λόγο αυτό, η ενεργειακή απόδοση των κτιρίων είναι σημαντική παράμετρος της Εθνικής ενεργειακής και περιβαλλοντικής πολιτικής και κρίσιμος παράγοντας για την επίτευξη των στόχων της χώρας, μέχρι το 2020, για την ενέργεια και την κλιματική αλλαγή που προσδιορίζονται σε:

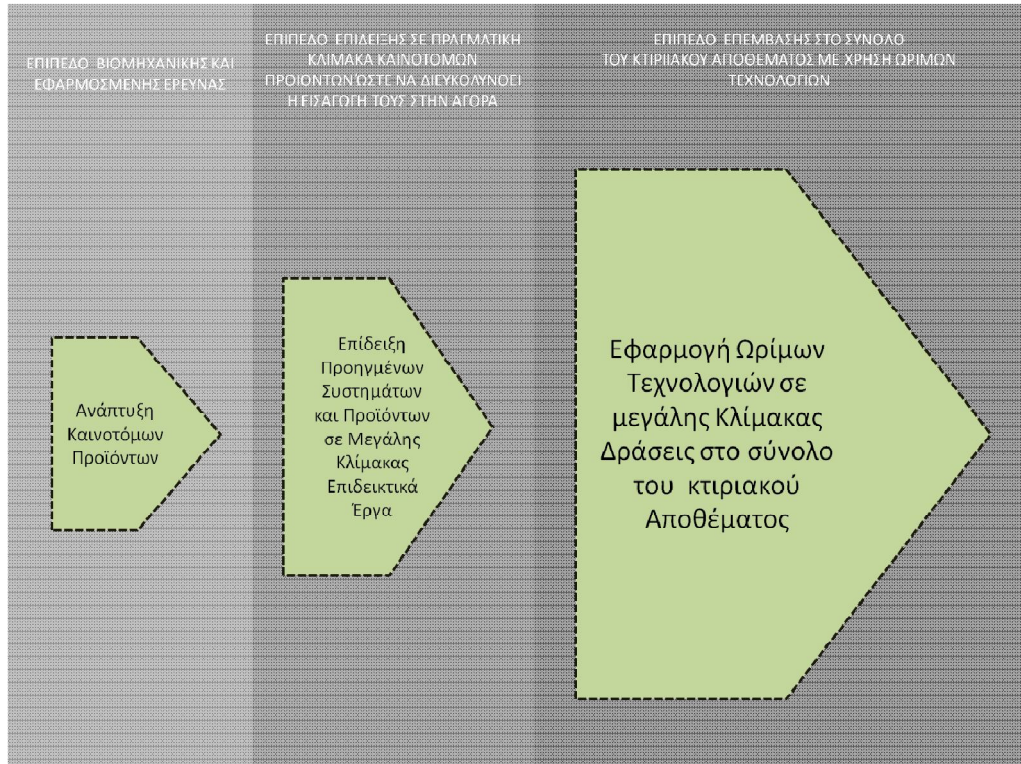
- 20% εξοικονόμηση ενέργειας, και
- 20% μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

Παράλληλα με τα ενεργειακά και περιβαλλοντικά αυτά θέματα, υπάρχει και μια σημαντική κοινωνική διάσταση, αφού η κατάσταση του κτιριακού αποθέματος στην Ελλάδα, με τους πολίτες χαμηλού εισοδήματος να ζουν σε ακατάλληλα κτίρια, οδηγεί σε κοινωνική ανισότητα στην κατανάλωση ενέργειας (ενεργειακή φτώχεια) και εκθέτει περισσότερο τους οικονομικά αδύναμους στις επιπτώσεις των ακραίων καιρικών φαινομένων.

Για την αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών χρειάζεται ένα Ολοκληρωμένο Καινοτόμο Πρόγραμμα που περιλαμβάνει δράσεις σε τρία επίπεδα, που αποτελούν το καθένα ένα αυτόνομο Έργο:

1. **Επίπεδο επέμβασης στο σύνολο του κτιριακού αποθέματος με χρήση ώριμων τεχνολογιών:** δράσεις ενσωμάτωσης προηγμένης και ώριμης τεχνολογίας στο σύνολο του κτιριακού αποθέματος που θα επιτύχουν την σημαντική μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και την βελτίωση της περιβαλλοντικής του ποιότητας – Έργο «**Χτίζοντας το Μέλλον – Παρεμβάσεις Μεγάλης Κλίμακας**».
2. **Επίπεδο επίδειξης καινοτόμων συστημάτων και προϊόντων σε μεγάλης κλίμακας επιδεικτικά έργα:** επιδεικτικές δράσεις, σε έργα πραγματικής κλίμακας, προϊόντων και τεχνολογιών υψηλής ενεργειακής και περιβαλλοντικής απόδοσης που παρουσιάζουν αυξημένη παραμένουσα αξία, ώστε να διευκολυνθεί η διείσδυση τους στην πραγματική αγορά, αλλά ταυτόχρονα να προωθηθούν οι σχετικές ενεργειακές πολιτικές που έχουν σχεδιαστεί, π.χ. κτίρια μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης – Έργο «**Χτίζοντας το Μέλλον – Επιδεικτικές Δράσεις**».

3. **Επίπεδο βιομηχανικής και εφαρμοσμένης έρευνας για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων:** δράσεις συντονισμένης βιομηχανικής και ακαδημαϊκής έρευνας, ώστε να σχεδιαστούν και αναπτυχθούν βιομηχανικά προϊόντα υψηλής ενεργειακής και περιβαλλοντικής απόδοσης και ποιότητας με στόχο τη διάθεση τους τόσο στην εγχώρια όσο και την διεθνή αγορά – Έργο «**Χτίζοντας το Μέλλον – Έρευνα και Καινοτομία**».

Σχηματική παράσταση του Ολοκληρωμένου Προγράμματος «Χτίζοντας το Μέλλον» με τα τρία Επίπεδα – Έργα

Το «Χτίζοντας το Μέλλον – Παρεμβάσεις Μεγάλης Κλίμακας» θα καλύψει τις δράσεις με την προώθηση ενεργειακά προηγμένων και τεχνολογικά ώριμων συστημάτων και προϊόντων σε ευρείας κλίμακας εφαρμογές, δημιουργώντας συνθήκες αγοράς για την κάλυψη όλου του κτιριακού αποθέματος της χώρας. Ειδικότερα, το έργο αυτό αποτελεί τον κύριο μοχλό παρέμβασης και επιδίωξης άμεσων περιβαλλοντικών, ενεργειακών και οικονομικών – αναπτυξιακών αποτελεσμάτων στο χώρο του κτιρίου και των δομικών υλικών. Πρόκειται για ένα πρωτοποριακό έργο, που φιλοδοξεί στη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας να μειώσει σημαντικά την ενεργειακή κατανάλωση των ελληνικών νοικοκυριών και των εμπορικών κτιρίων, μειώνοντας ταυτόχρονα το ενεργειακό τους κόστος. Παράλληλα, όμως, θα αποτελέσει ένα ανοικτό παράθυρο στην κοινωνία, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της ζωής των πολιτών, να μειωθεί το κόστος διαβίωσης, να αυξηθεί η οικονομική δραστηριότητα στον κατασκευαστικό τομέα, να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της κατασκευαστικής βιομηχανίας και να δημιουργηθεί μεγάλος αριθμός νέων θέσεων εργασίας.

Το έργο αναβάθμισης του κτιριακού τομέα της χώρας «Χτίζοντας το Μέλλον – Παρεμβάσεις Μεγάλης Κλίμακας» αποτελεί μια σύμπραξη ανάμεσα στο δημόσιο τομέα, την κατασκευαστική βιομηχανία και τους πολίτες, και απευθύνεται τόσο στα κτίρια κατοικίας, όσο και στα εμπορικά κτίρια. Στο έργο περιλαμβάνονται δώδεκα συνολικά παρεμβάσεις, οι οποίες αφορούν σε κτίρια κατοικίας και σε εμπορικά κτίρια. Οι παρεμβάσεις εξειδικεύονται στους Πίνακες 1 και 2 που ακολουθούν:

Πίνακας 1. Επτά Παρεμβάσεις στα κτίρια κατοικίας

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ
1	Αντικατάσταση κουφωμάτων με αντίστοιχα υψηλών προδιαγραφών	20.000
2	Αντικατάσταση μονών υαλοπινάκων με διπλά low – e	25.000
3	Εγκατάσταση κεντρικών θερμικών ηλιακών συστημάτων (ΚΘΗΣ)	5.000
4	Εγκατάσταση ψυχρών οροφών	20.000
5	Μόνωση οροφών	20.000
6	Μόνωση πρόσοψης	20.000
7	Αντικατάσταση Συμβατικών Συστημάτων Θέρμανσης – Ψύξης με συστήματα υψηλής απόδοσης	20.000
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ		130.000

Πίνακας 2. Πέντε Παρεμβάσεις στα εμπορικά κτίρια

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ
1	Εγκατάσταση ολοκληρωμένων προσόψεων υψηλών προδιαγραφών, δηλαδή κουφωμάτων, υαλοστασίων και συστημάτων σκίασης	3.000
2	Εγκατάσταση μόνωσης	5.000
3	Εγκατάσταση συστήματος ψύξης – θέρμανσης – αερισμού με συστήματα υψηλής απόδοσης	5.000
4	Αντικατάσταση του συστήματος τεχνητού φωτισμού	10.000
5	Αντικατάσταση ή εγκατάσταση προηγμένων συστημάτων ενεργειακού ελέγχου	1.000
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ		24.000

Στόχοι του «Χτίζοντας το Μέλλον – Παρεμβάσεις Μεγάλης Κλίμακας»

Το έργο αυτό θέτει ως κύριους στόχους, την συνεισφορά:

- στην επίτευξη των Εθνικών στόχων για ενεργειακή εξοικονόμηση κατά 20% μέχρι το 2020, με την δημιουργία κτιρίων χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης, και
- στην παραπέρα ανάπτυξη, εξειδίκευση και διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου των κατασκευών και της βιομηχανίας δομικών υλικών και ενεργειακών προϊόντων και υπηρεσιών της χώρας.

Οι κύριοι αυτοί στόχοι, εξειδικεύονται στους ακόλουθους:

- **ενεργειακοί και περιβαλλοντικοί στόχοι:**
 - σημαντική μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης του κτιριακού τομέα και αναβάθμιση της περιβαλλοντικής του ποιότητας,
- **κοινωνικοί στόχοι:**
 - σημαντική μείωση της οικονομικής επιβάρυνσης των ιδιοκτητών για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων τους
- **οικονομικοί στόχοι:**
 - σημαντική μείωση του λειτουργικού κόστους των κτιρίων,
- **αναπτυξιακοί στόχοι:**
 - δημιουργία νέου, σύγχρονου και παγκοσμίως ανταγωνιστικού οικονομικού αντικειμένου για τον κατασκευαστικό κλάδο και την εγχώρια βιομηχανία δομικών υλικών και ενεργειακών προϊόντων που παρουσιάζουν μεγάλη παραμένουσα αξία,
 - δημιουργία σημαντικού αριθμού νέων μόνιμων θέσεων εργασίας και παράλληλα τη συμβολή στη διατήρηση θέσεων εργασίας σε μια κρίσιμη περίοδο για την ελληνική οικονομία.

Διαδικασία υλοποίησης:

Η φιλοσοφία του έργου διαφοροποιείται από την μέχρι σήμερα κλασική επιδότηση των καταναλωτών για την κάλυψη μέρους του κόστους των επεμβάσεων, τις φοροαπαλλαγές και τις επιδοτήσεις μέρους του επιτοκίου κεφαλαίου δανεισμού για την πραγματοποίηση ενεργειακών επενδύσεων. Αντίθετα, επιδιώκει τη συνειδητή συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων (πολίτες, διαχειριστές, έμποροι, βιομηχανία, βιοτεχνία, εγκαταστάτες και συντηρητές), εξασφαλίζοντας:

- συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού,
- τους καταναλωτές για το αποτέλεσμα της οικονομικής τους επιβάρυνσης
- τους κατασκευαστές, εμπόρους και εγκαταστάτες από αθέμιτο ανταγωνισμό που στρεβλώνει την αγορά.

Οι επιδιώξεις αυτές θα επιτευχθούν με τέσσερις δράσεις, που αφορούν σε:

1. Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης,

2. Δημιουργία βάσης δεδομένων με πιστοποιημένα προϊόντα και υποστήριξη για την διαδικασία πιστοποίησης προϊόντων και συστημάτων
3. Εθελοντικές συμφωνίες
4. Ποιοτικό Έλεγχο επιβεβαίωσης της ορθής υλοποίησης των παρεμβάσεων στις κατοικίες και τα εμπορικά κτίρια.

Ειδικότερα, το Δημόσιο θα αναλάβει:

- Να δημιουργήσει το επικοινωνιακό και πληροφοριακό περιβάλλον, ώστε να ενημερωθούν οι πολίτες για την αναγκαιότητα της ενεργειακής ανακαίνισης των κτιρίων τους, τις προσφερόμενες ευκαιρίες καθώς και τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από το έργο.
- Να οργανώσει την αγορά προϊόντων και τεχνολογιών ώστε να προσφέρεται πλήρης και διαφανής πληροφορία στους πολίτες για την πιστοποίηση και τα τεχνικά χαρακτηριστικά κάθε προϊόντος, καθώς και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα από την εφαρμογή τους. Η δράση αυτή είναι εξαιρετικά σημαντική και στοχεύει στον αποκλεισμό μη πιστοποιημένων προϊόντων με παραπλανητικά στοιχεία απόδοσης. Για όλα τα διαθέσιμα κτιριακά προϊόντα που επιθυμούν να συμμετέχουν στο έργο, θα ζητηθεί να προσκομιστεί επίσημη πιστοποίηση χαρακτηριστικών. Όλα τα ομοειδή πιστοποιημένα θα τοποθετηθούν σε επίσημη βάση δεδομένων με όλα τα χαρακτηριστικά τους, ώστε να είναι δυνατή η αληθής συγκριτική αξιολόγηση των διαφόρων ομοειδών προϊόντων και συστημάτων, καθώς και η επιλογή των συστημάτων που καλύπτουν τις τεχνικές προδιαγραφές του προγράμματος.
- Να παρέχει τεχνική υποστήριξη στην βιομηχανία και την βιοτεχνία παραγωγής προϊόντων και υλικών, που καλύπτουν όλο το φάσμα της οικοδομικής δραστηριότητας, για την διευκόλυνση πιστοποίησης των προϊόντων τους ώστε να μπορέσουν να ενταχθούν στο έργο “Χτίζοντας το μέλλον – Παρεμβάσεις Μεγάλης Κλίμακας”. Η δράση αυτή θα περιλαμβάνει την καταγραφή, επεξεργασία, δημιουργία και δημοσιοποίηση ψηφιακών οδηγών πιστοποίησης οικοδομικών προϊόντων και υλικών. Παράλληλα, οι οδηγοί θα περιλαμβάνουν την αναλυτική περιγραφή των διαδικασιών πιστοποίησης «βήμα προς βήμα», ενώ σε κάθε περίπτωση θα δίνονται διευκρινήσεις σε θέματα που ανακύπτουν. Η όλη σχετική πρωτοβουλία θα επιτρέψει την οργάνωση της αγοράς σε υγιείς βάσεις, θα πριμοδοτήσει τους κατασκευαστές προϊόντων υψηλών προδιαγραφών, θα βοηθήσει τις μικρές μονάδες να αποκτήσουν πιστοποίηση και θα επιτρέψει στον πολίτη να επιλέγει προϊόντα και συστήματα με αληθή στοιχεία τεκμηρίωσης.
- Τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των εθελοντικών συμφωνιών με τον ιδιωτικό τομέα, που περιλαμβάνει τη βιομηχανία κατασκευής προϊόντων και συστημάτων, τους παρόχους υπηρεσιών, τις εμπορικές επιχειρήσεις και τους εγκαταστάτες, ώστε να εξασφαλιστούν ιδιαίτερα σημαντικές και πραγματικές εκπώσεις προς τους πολίτες.

- Τον ποιοτικό έλεγχο των κατασκευών που θα αναληφθούν στα πλαίσια του έργου, για την διασφάλιση των πολιτών και την επίτευξη των στόχων της δράσης. Ο έλεγχος αυτός θα πραγματοποιηθεί από το κατάλληλα εξοπλισμένο σώμα των ενεργειακών επιθεωρητών, πριν και μετά την ολοκλήρωση του έργου.

Αντίστοιχα, ο Ιδιωτικός τομέας θα αναλάβει:

- Να προσφέρει σημαντικές και πραγματικές εκπώσεις προς τους πολίτες για προκαθορισμένο αριθμό και ποσότητα προϊόντων/ συστημάτων
- Να δεχτεί πλήρη τον έλεγχο από τις επίσημες αρχές των προσφερόμενων τιμολογίων με βάση τα επίσημα βιβλία τους.
- Να διασφαλίσει την ποιότητα και τον ποιοτικό έλεγχο των προσφερόμενων υπηρεσιών και προϊόντων.
- Να δεχτεί και να συνεισφέρει στον ποιοτικό έλεγχο των έργων – δράσεων και των επιμέρους χαρακτηριστικών τους, που θα πραγματοποιείται από τις επίσημες αρχές.

Με δεδομένο ότι το έργο στηρίζεται σε εθελοντικές συμφωνίες, μόνο αυτοί που επιθυμούν να συμβληθούν με τους παραπάνω όρους, θα περιλαμβάνονται στους επίσημους καταλόγους του «Χτίζοντας το Μέλλον – Παρεμβάσεις Μεγάλης Κλίμακας».

Τη διαχείριση του έργου αναλαμβάνει το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας – ΚΑΠΕ, σε συνεργασία με τις αντίστοιχες επαγγελματικές ενώσεις ή/και με εταιρίες του κλάδου. Επίσης, θα αξιοποιηθεί η τεχνογνωσία και εμπειρία ειδικών επιστημόνων από τον ακαδημαϊκό και τεχνικό χώρο, οι οποίοι θα συντονίσουν Ειδικές Επιτροπές που θα συσταθούν υπό την εποπτεία του ΚΑΠΕ, με στόχο την αρτιότερη και πληρέστερη υλοποίηση της κάθε παρέμβασης στον κτιριακό τομέα.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:

Η υλοποίηση του Προγράμματος θα είναι άμεση:

έως το τέλος Απριλίου του 2011 θα έχουν προκηρυχτεί όλες οι παρεμβάσεις στον κτηριακό τομέα.

Η πρώτη φάση του έργου θα ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2012.

Με βάση τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης, θα προκηρυχτεί εντός του 2012 η δεύτερη φάση του έργου, η οποία θα περιλαμβάνει πολλαπλάσιες παρεμβάσεις, κυρίως σε εμπορικά κτίρια, ενώ στη φάση αυτή θα χρησιμοποιηθούν πρόσθετα εργαλεία, όπως τα συμβόλαια εγγυημένης απόδοσης και τα λευκά πιστοποιητικά.

Το Πρόγραμμα θα ολοκληρωθεί το 2020.